

INSTITUTIONEN FÖR SVENSKA SPRÅKET

Ny i Sverige

En jämförande textanalys av information på Göteborgs Stads webbplats

Emelie Tenho

Institutionen för svenska språket, Göteborgs universitet
Specialarbete
Språkkonsultprogrammet, SPK260, delkursen Specialarbete, 15 hp
Vårterminen 2017
Handledare: Anja Malmberg

Sammanfattning

Den här undersökningen har utgått från ett textmaterial från Göteborgs Stad som heter *Ny i Sverige* och riktar sig till personer som är nya i Sverige och Göteborg. Utefter det textmaterialet har motsvarande information valts ut från Göteborgs Stads hemsida för att kunna vara jämförbar. I uppsatsen kallas den motsvarande informationen för *Nättexten*. I undersökningen har texterna analyserats utifrån systemisk funktionell grammatik där dels den ideationella metafunktionen har undersökts genom en analys av processer och agentivitet, dels den interpersonella metafunktionen genom språkhandlingar och modalitet. Avslutningsvis har texterna jämförts i syfte att undersöka huruvida de är skrivna på olika sätt. Resultat av undersökningen visar att *Ny i Sverige* och *Nättexten* skiljer sig åt. Den ideationella analysen har visat att *Ny i Sverige* innehåller flest relationella processer medan *Nättexten* innehåller flest materiella. *Nättexten* innehåller procentuellt sett en högre andel handlingar än *Ny i Sverige* vilket tyder på att den innehåller fler agenter. Den interpersonella analysen har visat att påståenden är den vanligaste språkhandlingen men den är procentuellt sett högre i *Ny i Sverige* än i *Nättexten* samt att förekomsten av modala hjälpverb, vilket signalerar modalitet, är högre i *Nättexten* än i *Ny i Sverige*.

Nyckelord: *SFG, svenska som andraspråk, kommuninformation, mottagaranpassning*

Innehåll

En jämförande textanalys av information på Göteborgs Stads webbplats	1
1 Inledning	1
1.1 Syfte och frågeställningar	1
1.2 Uppsatsens disposition	2
2 Forskningsbakgrund	2
2.1 Systemisk funktionell grammatik (SFG)	2
2.1.1 Fria, bundna och inbäddade satser	3
2.1.2 Den ideationella metafunktionen	3
2.1.2.1 Processer och deltagare	4
2.1.2.2 Agentivitet	5
2.1.3 Den interpersonella metafunktionen	5
2.1.3.1 Språkhandlingar	6
2.1.3.2 Modalitet	6
2.2 Tidigare undersökningar	6
3 Metod och material	8
3.1 Metod	8
3.1.1 Ideationell analys	8
3.1.1.1 Analys av processer	8
3.1.1.2 Analys av agentivitet	9
3.1.2 Interpersonell analys	9
3.1.2.1 Analys av språkhandlingar	9
3.1.2.2 Analys av modalitet	10
3.2 Material	11
3.2.1 <i>Ny i Sverige</i>	11
3.2.2 <i>Nättexten</i>	12
4 Resultat	12
4.1 <i>Ny i Sverige</i>	12
4.1.1 Ideationell analys	12
4.1.1.1 Resultat av processanalys	12
4.1.1.2 Resultat av agentivitetsanalys	13
4.1.2 Interpersonell analys	13
4.1.2.1 Resultat av språkhandlingsanalys	14
4.1.2.2 Resultat av modalitetsanalys	14
4.1.3 Sammanfattning av <i>Ny i Sverige</i>	15
4.2 <i>Nättexten</i>	15
4.2.1 Ideationell analys	15
4.2.1.1 Processanalys	15
4.2.1.2 Analys av agentivitet	16
4.2.2 Interpersonell analys	16
4.2.2.1 Språkhandlingar	16
4.2.2.2 Modalitet	17
4.2.3 Sammanfattning av <i>Nättexten</i>	17
5 Diskussion	18
5.1 Ideationell jämförelse mellan de båda texterna	18
5.2 Interpersonell jämförelse mellan de båda texterna	20
5.3 Sammanfattning av jämförelsen	20

6	Slutsatser.....	21
7	Materialförteckning.....	23
8	Litteraturförteckning.....	24

Tabeller

Tabell 1. Processer och deltagare enligt Holmberg & Karlsson (2006:102).....	5
Tabell 2. Språkhandlingar som analyserats i undersökningen.....	10
Tabell 3. Översikt av texten <i>Ny i Sverige</i>	11
Tabell 4. Översikt av <i>Nättexten</i>	12
Tabell 6. Fördelning av processer i <i>Ny i Sverige</i>	13
Tabell 7. Fördelning av språkhandlingar i <i>Ny i Sverige</i>	14
Tabell 8. Fördelning av processer i <i>Nättexten</i>	15
Tabell 9. Fördelning av språkhandlingar i <i>Nättexten</i>	16
Tabell 10. Fördelning av relationella och materiella processer	18

1 Inledning

Dagens samhälle innebär nya utmaningar för alla de som arbetar med någon form av kommunikation. Att tänka på hur man skriver om och till alla samhällets medborgare blir allt mer aktuellt, inte minst för de som arbetar inom offentlig verksamhet och har många olika målgrupper att anpassa sina texter till. Inom offentlig verksamhet är dessutom den demokratiska frågan mycket viktig att förhålla sig till; alla måste kunna förstå information som berör dem och även känna sig inkluderade i kommunikationen. Texterna ska vara skrivna på ett vardat, enkelt och begripligt sätt (språklagen 2009) men vad innebär det? Utmaningen ligger antagligen i att veta vad som är vardat, enkelt och begripligt för *alla*. Eftersom det år 2016 invandrade 163 005 personer till Sverige (SCB), och efterom offentliga verksamheters kommunikation med invånare blir allt mer väsentligt, berör den här uppsatsen ett tämligen brännande ämne. Att ha uppdraget att skriva på en myndighet, och för olika målgrupper, är inte alltid helt oproblematiskt. Målgruppsanpassning är en viktig term för de som har skrivande som sitt yrke, men vad innebär det; ska man alltid skriva på olika sätt till olika målgrupper? Eftersom andraspråkstalare är en heterogen målgrupp är utbildning för skribenter antagligen en komplex sak att genomföra. Men att ändå utöka kunskapen hos skribenter om andraspråkstalare, tror jag är mer nödvändigt nu än någonsin.

I den här undersökningen utgår jag ifrån systemisk funktionell grammatik (SFG) för att försöka beskriva några av skillnaderna som uppstår i två olika informationstexter från Göteborgs Stads webbplats. Den ena heter *Ny i Sverige* och beskrivs som ”praktisk information för dig som är ny i Sverige och Göteborg” och den andra innehåller motsvarande information som finns på Göteborgs Stads webbplats men som inte utger sig för att vara skriven för någon specifik målgrupp. Eftersom den motsvarande informationstexten inte har någon rubrik kommer jag i fortsättningen att referera till den som *Nättextern*. De två texterna jämförs och syftet är att undersöka om de är skrivna på olika sätt. Att informationen kan skilja sig är förståeligt men hur framställs informationen? Detta är intressant eftersom det kan säga något om skribentens bild av mottagaren. SFG är användbar för en sån här undersökning eftersom det är en teori som kan användas för att analysera och beskriva språket utefter dess funktion.

Då jag inom kort kan titulera mig examinerad språkkonsult i svenska med inriktning mot flerspråkiga arbetsplatser, är jag nyfiken på hur olika texter skrivs och om texter som kan förmodas vara skrivna för olika läsare skiljer sig åt. Jag vill ta reda på vad som händer med språket – och informationen – när man målgruppsanpassar texter. Jag misstänker nämligen att det är fullt möjligt och vanligt förekommande att information målgruppsanpassas så till den grad att det dels förändrar den bild av verkligheten som förmedlas genom texten, dels påverkar den relation avsändaren skapar med mottagaren.

Min hypotes inför undersökningen är att *Ny i Sverige* är mer informerande och använder språket för att locka läsaren till att använda de resurser som erbjuds av Göteborgs Stad medan *Nättextern* ställer högre krav på läsaren genom val av språkhandlingar och modalitet. Inför undersökningen är min hypotes även att *Ny i Sverige* uttrycker fler relationella processer och påståenden om tillstånd och om hur saker är än vad *Nättextern* uttrycker.

1.1 Syfte och frågeställningar

Syftet med den här uppsatsen är att genom SFG undersöka huruvida en text som riktar sig till en specifik målgrupp skiljer sig från en text som inte riktar sig till en specifik målgrupp samt att analysera huruvida det sätt som de båda texterna skrivits på kan säga

något om just de här texttyperna och den funktion de ska fylla för läsaren. För att uppnå syftet undersöks och karakteriseras de två olika texternas grammatik för att kunna utröna vilken funktion texterna ska ha för läsaren och de jämförs i syfte att undersöka huruvida det finns någon skillnad på hur de båda har skrivits.

De frågeställningar som används för att uppnå syftet är följande:

- Genom vilka processer och med vilka agenter uttrycks information i texten *Ny i Sverige*?
- Vilka språkhandlingar används och i vilken grad uttrycks modalitet i *Ny i Sverige*?
- Genom vilka processer och med vilka agenter uttrycks information i *Nättexten*?
- Vilka språkhandlingar används och i vilken grad uttrycks modalitet i *Nättexten*?

1.2 Uppsatsens disposition

Den här uppsatsen består av sju kapitel. Uppsatsens inledning samt syfte och frågeställningar ges i kapitel 1. I kapitel 2 ges en forskningsbakgrund där teori och tidigare undersökningar presenteras. Kapitel 3 redovisar den metod och det material som använts för undersökningen och i kapitel 4 presenteras de resultat som undersökningen gett, följt av en diskussion i 6. I kapitel sju återfinns materialförteckning och i kapitel 8 litteraturförteckning.

2 Forskningsbakgrund

I föreliggande kapitel presenteras den teoretiska utgångspunkt undersökningen baseras på samt tidigare forskning som är jämförbar med den här undersökningen. Avsnitt 2.1 beskriver systemisk funktionell lingvistik (SFG) och avsnitt 2.2 innehåller en presentation av undersökningar som liknar den här.

2.1 Systemisk funktionell grammatik (SFG)

Det teoretiska ramverket för den här uppsatsen är systemisk funktionell grammatik(SFG). SFG är en grammatikmodell som används för att hitta kategorier i språket som förklarar hur språket skapar vår bild av verkligheten (Holmberg, Karlsson & Nord 2011:7) och man utgår inom SFG från språkets betydelse snarare än från dess form. Inom SFG motsätter man sig den teori som säger att språket finns som ett inbyggt system hos människor och menar istället att vi utvecklar språket utefter våra behov av att kommunicera. Utifrån teorin om SFG menar man att eftersom texter kan påverka vår kunskap, attityd och våra värderingar, har de möjlighet att befästa och bevara läsarens ideologier, alternativt möjlighet att ändra dem (Fairclough 2003:8). Texter kan också avslöja medvetna eller omedvetna värderingar hos avsändaren. Vidare påverkas organisationen som skriver en viss text av den omgivande kulturen (Lassus 2010:25). Därför kan texter säga något om omgivningens uppfattning inom ett ämne. I kommunikation är det främst kontexten och deltagarna som styr formen och innehållet (Lassus 2010:19). SFG skiljer sig från SFL (systemisk funktionell lingvistik) som är ett övergripande begrepp vilket innehåller ytterligare teorier och analysmetoder, bland annat genre teorin och multimodal analys (Holmberg, Karlsson & Nord, 2011:7). Att jag använder mig av analysmetoden SFG i den här undersökningen kan ge mig hjälp i

undersökningen av texterna eftersom jag kan använda mig av och jämföra min egen forskning med liknande forskning som använt sig av SFG. Den här undersökningen bidrar även till empirin inom SFG och ger därför andra forskare ytterligare ett argument för att använda sig av SFG som analysmetod.

Inom SFG menar man att det är möjligt att analysera språket med hjälp av tre metafunktioner för att finna betydelser: den ideationella, den interpersonella och den textuella. Den ideationella metafunktionen används för att beskriva hur betydelse skapas och hur vi förmedlar vår bild av verkligheten. Den interpersonella metafunktionen används för att beskriva hur relationer skapas mellan skribent och läsare. Den textuella metafunktionen används inte i den här undersökningen. Den har inte heller några egna grundbetydelser utan organiserar de andra två metafunktionernas betydelser och skapar textuella betydelser (Holmberg & Karlsson 2006:143). För att kunna använda den ideationella metafunktionen och interpersonella metafunktionen, behöver man kunna skilja på fria, bundna och inbäddade satser och därför inleds detta kapitel med en presentation av detta i avsnitt 2.1.1. Den ideationella metafunktionen presenteras i avsnitt 2.1.2 och den interpersonella i avsnitt 2.1.3.

2.1.1 Fria, bundna och inbäddade satser

Inom den ideationella metafunktionen skiljer man på fria, bundna och inbäddade satser. Fria satser är de som kan stå för sig själva. De uttrycker en språkhandling och kan analyseras interpersonellt. I varje satskomplex finns minst en fri sats (Holmberg & Karlsson 2006:118).

Bundna satser är de som är bundna till en fri sats och inte har funktionen av en egen språkhandling; de kan därför inte analyseras interpersonellt. Bundna satser har däremot fortfarande betydelse för den ideationella metafunktionen eftersom de uttrycker en egen process med egna deltagare.

Inbäddade satser har varken interpersonella eller ideationella satssegenskaper. De fungerar som deltagare eller del av deltagare i en annan process och har inte någon egen process kärna (Holmberg & Karlsson 2006:120). I den ideationella analysen av den här undersökningen analyseras de satser som räknas som fria och bundna och i den interpersonella delen endast de som räknas som fria satser.

2.1.2 Den ideationella metafunktionen

Den ideationella metafunktionen används för att beskriva hur betydelse skapas och hur vi genom en text kan förmedla en bild av verkligheten. Skribenten kan påverka läsarens bild av verkligheten genom sina språkliga val (Halleson 2011:41). Enligt Holmberg och Karlsson (2006:73) påverkar språket bilden av verkligheten genom att skapa erfarenhetsmässig betydelse och logisk betydelse. I denna undersökning är det den erfarenhetsmässiga betydelsen som undersöks. Den erfarenhetsmässiga betydelsen kan undersökas genom att processer analyseras och kategoriseras samt att deltagare och omständigheter analyseras. Det kallas transitivitetsanalys. Vidare kan det för denna typ av analys vara intressant att analysera agentiviteten hos deltagarna i processerna. En sådan analys kallas ergativitetsanalys. I den ideationella metafunktionen är det endast processkärnan som analyseras, alltså inte nödvändigtvis det finita verbet. Processkärnan är det sista verbet i en verbgrupp.

Att undersöka processer och deltagare är att undersöka vad som sker *inom* en sats, vilket hör till den erfarenhetsmässiga betydelsen. En mer detaljerad beskrivning av de olika processerna ges i kapitel 2.1.2.1.

2.1.2.1 Processer och deltagare

Processer är navet kring en beskrivning och hur den byggs upp (Holmberg & Karlsson 2006:73). Att undersöka fördelningen mellan olika processer kan säga något om en text och vilket sammanhang den verkar i och vilken funktion texten förväntas ha (Holmberg och Karlsson 2006:113). Till exempel innehåller recept ofta många materiella processer medan nyhetsartiklar innehåller fler verbala processer (Lassus 2010:147). Detta eftersom recept ska vara instruerande där någon ska göra något medan nyhetsartiklar ofta fungerar som rapportering. Processer påverkar hur en text vinklas och uppfattas och en undersökning av processtyper och fördelningen mellan handlingar och händelser kan vara intressant eftersom det kan bidra till att karaktärisera texter som lätt- eller svårtillgängliga (Holmberg, Karlsson och Nord 2011:26, 114). Processer kan klassificeras på olika sätt men i den här undersökningen används den klassificering som Holmberg och Karlsson definierar (2006) och som delar upp processerna i fyra materiella, relationella, mentala och verbala. Tabell 1 visar processer och deltagare enligt Holmberg och Karlsson (2006:102). Nedan presenteras de olika processerna ihop med exempel från tabell 1.

De materiella processerna berättar att någon gör något eller att något händer. I en materiell process är förstadedeltagaren *aktören*, den som gör någonting eller som påverkas av en händelse. I exempel (1) är *ångpannan* aktör och *exploderade* processkärnan.

- (1) Ångpannan exploderade.

De relationella processerna talar om hur någonting är och beskriver statistiska förhållanden. De delas upp i ytterligare tre kategorier: attributiva som har *bäraren* som förstadedeltagare, identifierande som har *utpekad* som förstadedeltagare och existentiella som har *den existerande* som förstadedeltagare. En attributiv relationell process kan se ut som exempel (2) där *bilen* är bärare och *har* är processkärnan.

- (2) Bilen har en helt ny dieselmotor.

De mentala processerna beskriver ett känslotillstånd eller något man upplever. *Upplevaren* är förstadedeltagare i de mentala processerna. I exempel (3) är *hunden* upplevare och *känner* processkärnan.

- (3) Hunden känner doften av köttbullar.

De verbala processerna beskriver att någon säger något. I de mentala processerna är *talaren* förstadedeltagare. I exempel (4) är *presidenten* talaren och *talade* processkärnan.

- (4) Presidenten talade till folket.

Tabell 1. Processer och deltagare enligt Holmberg & Karlsson (2006:102).

		FÖRSTADEL -TAGARE	PROCESS -KÄRNA	ANDRADELTA GARE		
MATERIELL PROCESS		<i>AKTÖR</i>		<i>MÅL</i>	<i>UTSTRÄCK- NING</i>	<i>MOTTAGARE</i>
		Ångpannan Målaren En konstnär	exploderade. rödfärgade målar	ladan		åt bonden. tavlor.
MENTAL PROCESS		<i>UPPLEVARE</i>		<i>FENOMEN</i>		
		Hunden	känner	doften av köttbullar.		
RELATIO -NELL PROCESS	ATTRIBUTIV	<i>BÄRARE</i>		<i>ATTRIBUT</i>		
		Bilen	har	en helt ny dieselmotor.		
	IDENTIFIE- RANDE	<i>UTPEKAD</i>		<i>VÄRDE</i>		
		Björn borg	är	Sveriges hittills bästa tennisspelare.		
	EXISTENTIEL L	<i>DEN EXISTERANDE</i>		-		
		Jesus	lever.			
VERBAL PROCESS		<i>Talare</i>		<i>LYSSNARE</i>	<i>UTSAGA</i>	<i>talmål</i>
		Presidenten Hon Utskottet	talade formulerade kritiserade	till folket.	ett utlåtande.	regeringen.

2.1.2.2 Agentivitet

Agentivitet handlar om vilken deltagare som har ansvar för processen och som ligger bakom att någonting händer (Holmberg och Karlsson 2006:108). Att analysera agentivitet är att göra en ergativitetsanalys. I ergativa satser finns en agent som påverkar andra deltagare (Sellgren 2011:57). Aktören, som är förstadedeltagare i materiella processer kan vara agent eller medium. Nedan återges Holmberg och Karlssons (2006:108) två exempel på när aktören är agent och när aktören är medium. I exempel (5) är Greta både aktör och agent eftersom hon är förstadedeltagare och utför en handling.

(5) Greta skottar.

I exempel (6) är snön aktör men kan inte vara agent eftersom den inte utför någonting och det ej finns någon agentivitet. Snön blir då medium.

(6) Snön faller.

2.1.3 Den interpersonella metafunktionen

Den interpersonella metafunktionen visar hur språket fungerar som en resurs för att skapa relationer mellan skribenter och läsare (Holmberg & Karlsson 2006:31). Holmberg och

Karlsson (2006:31) menar att den interpersonella metafunktionen kan ses som att text och samtal fungerar som ett spel som spelas mellan två eller flera personer. För att undersöka den interpersonella metafunktionen kan man analysera språkhandlingar och modalitet. Nedan presenteras språkhandlingar i avsnitt 2.1.3.1 och modalitet i avsnitt 2.1.3.2.

2.1.3.1 Språkhandlingar

Språkhandlingar är ett medel för handling som används i kommunikation (Hellspong & Ledin 1997:161) och de går att definiera på olika sätt. Hellspong och Ledin (1997:161) skiljer mellan allmänna och speciella språkhandlingar och menar att de allmänna är fem: påståenden, frågor, uppmaningar, interjektioner och utrop. De menar att det inte finns något enkelt och direkt samband mellan de allmänna språkhandlingarnas form och funktion, utan att till exempel både frågor och påståenden kan ha funktionen av en uppmaning. Utöver de allmänna språkhandlingarna tar de upp att de speciella språkhandlingarna kan urskiljas efter funktion och har inte någon enskild utstakad grammatisk form. Man kan alltså se språkhandlingar i ett dubbelt perspektiv: efter dess allmänna form och efter dess speciella funktion (Hellspong och Ledin 1997:164).

Holmberg och Karlsson (2006) delar däremot upp språkhandlingarna i fyra kategorier: påståenden, frågor, uppmaningar och erbjudanden. De menar att det finns en talarroll som är givande eller krävande, samt att det finns ett utbyte av antingen information eller varor och tjänster (2006:36).

2.1.3.2 Modalitet

En undersökning av modaliteten i en sats kan berätta någonting om hur relationen mellan avsändare och mottagare framställs. Det kan avslöja hur säker eller bestämd avsändaren är eller vill framstå i sina yttranden. För att undersöka modaliteten i texten kan man undersöka modala hjälpverb och satsadverbial. De modala hjälpverben kan till exempel vara *kan*, *bör* och *måste* som signalerar olika grader av sannolikhet. Förutom olika grader av sannolikhet, används modala hjälpverb för att signalera olika grader av vanlighet, förpliktelse och villighet. De satsadverbial som kan påverka modaliteten i en text är till exempel *nog* och *ibland* (Holmberg och Karlsson (2014:67). Satsadverbialen har i den här undersökningen inte analyserats eftersom båda texterna innehåller relativt få sådana. De har därför inte räknats som relevanta för undersökningen.

2.2 Tidigare undersökningar

Det har tidigare forskats mycket om informerande texter i form av broschyrer. I och med att vi i samhället ser en minskning av information i broschyrform och en ökning av texter på internet, kommer antagligen analyser av texter funna på internet att bli allt vanligare.

Lassus (2010) har undersökt socialförsäkringsbroschyrer och jämfört mellan sverigesvenska (från Försäkringskassan) och finlandssvenska (från Folkpensionsanstalten) broschyrer skrivna för barnfamiljer. Hon, precis som jag, undersöker och jämför två olika texter med lika innehåll och har även hon i sin forskning analyserat processbetydelser, språkhandlingar och användandet av modala hjälpverb. Hon (2010:147) kommer i sin analys av processbetydelser fram till att materiella processer dominerar i det finlandssvenska materialet medan relationella processbetydelser är de vanligast förekommande i det sverigesvenska materialet. De verbala processerna är vanligare i det sverigesvenska materialet än i det finlandssvenska. Hon (2010:148) menar att materiella processer har en mer handlingsorienterad funktion medan relationella processer oftare används för sakinformation. Lassus delar upp språkhandlingar efter kategoriseringen *hälsning, påstående – ge information, fråga – begära information, erbjudande* och *uppmaning*. Hon kommer fram till att påståenden är den vanligaste

språkhandlingen i broschyrerna och att materialet innehåller få verkliga frågor. Vid analysen av modala hjälpverb fann Lassus (2010:208) att hjälpverbet *kan* var det vanligaste för de två texterna och att det bland annat används för att till exempel göra löften mindre bindande. Lassus menar att texterna överlag liknar varandra och de skillnader som går att hitta i texterna grundar sig i de skillnader som finns i de respektive kulturerna. De resultat som Lassus får fram diskuteras och jämförs med resultatet för den här undersökningen i avsnitt 5.

Halleson (2011) har undersökt abstraktionsgraden i en ledarartikel genom att göra en ideationell analys. Hennes forskning är jämförbar med den här undersökningen eftersom även hon har analyserat processtyper. Detta gjorde Halleson genom en transitivetsanalys. Hon kommer i sin forskning fram till att hennes material domineras av relationella processer och att de näst vanligast förekommande är de materiella (2011:43). I hennes undersökning utgör de relationella processerna cirka 40 % av processerna och används för att beskriva förhållanden eller göra konstateranden. Hon menar också att de relationella processerna bär mycket av argumentationen som förekommer i ledartexten. Om de materiella processerna säger Halleson (2011:44) att de kan göra texter ”rörliga, fysiska och förankrade i tid och rum”. Materiella processer används i hennes material för att visa läsaren att gemene man är handlingskraftig. Hon (2011:41, 47) menar att relationella processer ofta förekommer i akademiska och abstrakta texter och texter som är deskriptiva och resonerande. Hon menar också att abstrakta texter kräver större förkunskaper hos läsaren och därmed ställer högre krav på läsaren än konkreta texter (2011:39). Hallesons resultat jämförs med mitt eget resultat samt diskuteras i kapitel 5.

Sellgren (2011) har genom en ideationell analys av två läromedelstexter undersökt processer, deltagare och omständigheter samt materiella processers ergativitet. Undersökningens syfte har varit att ta reda på vilka förutsättningar för förståelse som finns för samband och orsaker (2011:53). Hon menar att världen beskrivs på olika sätt i texter beroende på vilken målgrupp texten skrivs för (2011:53). Genom valet mellan att framställa en deltagare som aktiv eller framställa ett skeende som om det bara tycks hända, kan skribenten skapa sammanhang vilket påverkar läsarens bild av verkligheten (Sellgren 2011:57). Sellgrens ergativetsanalys är relevant för min undersökning eftersom även jag analyserar agentivitet. Sellgren (2011:62) kommer fram till att texterna innehåller mest materiella processer som betyder att någon gör något men att de materiella processerna uttrycks i passiv form eller genom att nominalisering används. Det gör att de förlopp texten berättar om framställs som naturliga och som att de bara händer. De aktörer och agenter som finns i texten är sällan mänskliga deltagare, vilket förutsätter större mängd förkunskap hos läsaren som då själv förväntas förstå att det ändå är människor som ligger bakom handlingarna, även om det inte uttrycks direkt.

Olvegård (2014) har undersökt andraspråkstälars läsförståelse genom att, med hjälp av SFL, analysera läroböcker i historia och låta eleverna genomgå textsamtal för att utreda huruvida de förstått innehållet. Hon menar att det kan finnas svårigheter för andraspråkläsare att ta till sig information på majoritetsspråket och diskuterar problematiken det innebär att läsa på ett andraspråk eftersom man dels måste tillägna sig informationen genom att förstå innehållet, dels måste läsa på ett nytt språk. Hon menar att detta innebär stora språkliga utmaningar och att skriven text inom olika genrer skiljer sig från muntlig vardaglig kommunikation. Olvegårds undersökning är intressant eftersom hon dels har använt sig av SFL för att analysera texter, dels har undersökt hur andraspråkstälare förstår dessa texter, hon bidrar alltså med ett andraspråksforskningsperspektiv till den här undersökningen. Olvegård undersöker även huruvida man kan identifiera skillnader mellan olika läsaressätt att möta texterna utifrån deras språkliga bakgrund, alltså huruvida de är första- eller andraspråkläsare (2014: 6). I sin analys av läromedel undersöker Olvegård transitiviteten i texterna samt hur deltagarna karakteriseras ur ett diskurssemantiskt perspektiv. I transitivetsanalysen kommer

Olvegård (2014:100) fram till att de flesta processer i materialet är materiella (55 %), följt av relationella (35 %) och de minst förekommande processerna är verbala och mentala (fördelas jämnt och består av 10 % av processerna). Tre fjärdedelar av de materiella processerna är i Olvegårds undersökning handlingsprocesser. Olvegård menar att relationella processer används för att beskriva, identifiera eller klassificera deltagaren (2014:102). Denna undersökning är intressant att jämföra med mitt resultat eftersom den är en av få undersökningar som använt sig av SFL för att analysera andraspråkstalaras förståelse av olika texter.

Helgesson (2011) undersökte platsannonser och har bland annat analyserat kravställande i platsannonser. Hon menar att kravställande kan ses som en egen språkhandling (2011:204). Helgesson säger att styrkan i kravet framkommer av den grammatiska utformningen och påverkas av de modala hjälpverb som används. Helgessons resultat är relevant för min analys av modala hjälpverb och vilka krav de kan tänkas signalera. Eftersom Helgesson undersöker modalitet och hur det kan påverkas av modala hjälpverb, är den relevant för den här undersökningens resultat.

3 Metod och material

I den här undersökningen används den ideationella metafunktionen och den interpersonella metafunktionen inom SFG för att beskriva två olika informationsmaterial från Göteborgs Stad. I kapitel 3.1 redovisas den metod som använts i undersökningen och i kapitel 3.2 det material undersökningen baseras på.

3.1 Metod

Nedan redovisas den metod som använts för att genomföra undersökningen. I kapitel 3.1.1 redovisas metoden för den ideationella analysen och i kapitel 3.1.2 redovisas metoden för den interpersonella analysen.

3.1.1 Ideationell analys

Den ideationella metafunktionen i texten undersöks genom en analys av den erfarenhetsmässiga betydelsen. Det görs genom en kategorisering av processbetydelser och agentivitet inom satser för att ta reda på hur grammatiken beskriver vår bild av verkligheten (Holmberg & Karlsson 2006:73). De satser som analyseras i den ideationella delen av undersökningen är de som räknas som fria och bundna, en redovisning av de olika satserna syns i kapitel 2.1.1. Nedan presenteras i avsnitt 3.1.1.1 metoden för analysen av processer och i avsnitt 3.1.1.2 metoden för analysen av agentivitet.

3.1.1.1 Analys av processer

Processerna har analyserats utefter de olika kategorierna materiella, relationella, verbala och mentala. En översikt av dessa syns i kapitel 2.1.2.1. I processanalysen har inte infinitivfraser räknats. Vid processanalysen har en del gränsfall uppstått, vilket också Karlsson (2011:25) menar är vanligt. En processkärna kan nämligen analyseras efter funktion eller form. Ett sådant exempel är processkärnan *går* som antagligen oftast skulle klassas som materiell, någonting som någon gör. Problematiken uppstår när processkärnan används som en metafor som i exempel 7. Processkärnan är understruken.

- (7) I Sverige går de flesta barn i förskolan.

I detta exempel är betydelsen att de flesta barn befinner sig på förskolan, inte att de gör någonting aktivt eller att någonting händer. I den här undersökningen har processkärnor snarare analyserats efter funktion och därför räknas denna process i den här undersökningen som en relationell process.

Ett annat grännsfall mellan relationell och materiell process är processen *erbjuds* i exempel 8. Processkärnan är understruken.

- (8) Från och med höstterminen det år ditt barn fyller sex år erbjuds ditt barn att gå i förskoleklass.

Processen ovan i undersökningen räknas som materiell eftersom någonting händer, någon erbjuder något.

3.1.1.2 Analys av agentivitet

I den här undersökningen analyseras endast agentiviteten hos de materiella processerna eftersom materiella processer är de som mest påverkas av agentivitet (Sellgren 2011:57). En utförligare beskrivning av agentivitet ges i kapitel 2.1.2. De materiella processerna delas upp efter *handling* och *händelse*. Hur de materiella processerna uttrycker *händelser* och *handlingar* säger någonting om texten eftersom någon antingen utför en handling eller utsätts för en händelse. De materiella processer som klassificeras som *handlingar* analyseras utefter agent, alltså den som har ansvar för handlingen. För den här undersökningen är det intressant att veta hur ofta mottagaren agerar som agent och hur ofta någon annan än mottagaren har agentivitet i de materiella processerna som klassificeras som *handlingar* eftersom det speglar skribentens bild av läsaren. Om mottagaren är agent eller inte i handlingen säger det något om dennes roll i texten; det avslöjar huruvida avsändaren förväntar sig att mottagaren ska vara antingen passiv eller aktiv. Med *mottagare* avser jag mottagaren av den resurs texten handlar om. Det är oftast läsaren, som tilltalas med *du*, men det kan vara andra personer som omtalas istället för att tilltalas, till exempel *vårdnadshavaren*.

3.1.2 Interpersonell analys

Den interpersonella delen av undersökningen görs genom en analys av språkhandlingar och modalitet. De satser som analyseras i den interpersonella delen av undersökningen är endast de som räknas som fria, en redovisning av de olika satserna syns i kapitel 2.1.1. Metoden för analysen av språkhandlingar syns i kapitel 3.1.2.1 och metoden för analysen av modalitet i kapitel 3.1.2.2.

3.1.2.1 Analys av språkhandlingar

I undersökningen av språkhandlingar i texterna har jag i huvudsak utgått från Holmberg och Karlssons (2006) definition av språkhandlingar. De definierar språkhandlingarna som påståenden, frågor, uppmaningar och erbjudanden, en utförligare presentation av dessa syns i kapitel 2.1.3.1.

Materialet för den här undersökningen innehåller inga frågor så den språkhandlingen har helt bortsetts från. I den här analysen har jag delat upp språkhandlingarna i fem olika typer efter funktion och form. De fem språkhandlingarna jag har använt mig av, samt förkortningarna för dem, presenteras i tabell 2. De fem typerna av språkhandlingar är: påstående, erbjudande formulerat som påstående, erbjudande, uppmaning formulerad som påstående och uppmaning.

Tabell 2. Språkhandlingar som analyserats i undersökningen

Språkhandling

Påstående

Erbjudande med den grammatiska formen av ett påstående

Erbjudande

Uppmaningar med den grammatiska formen av ett påstående

Uppmaningar

Påståenden är formulerade med påståendesatser och med en funktion som påstående. Se exempel 9.

- (9) Barnet ska vara minst ett år när hen börjar i förskola.

Erbjudanden formulerade som påståenden har den grammatiska formen påståendesats men funktionen erbjudande. Se exempel 10.

- (10) Med ditt bibliotekskort får du låna böcker gratis på biblioteken i Göteborg.

Erbjudanden formulerade som erbjudanden är de satser där läsaren bjuds in att delta mer aktivt. Till formen är dessa satser ofullständiga eftersom de saknar subjekt och finit. Enligt Hellspång och Ledin (1997:162) hade denna språkhandling klassificerats som ett utrop till formen. Se exempel 11.

- (11) Välkommen till biblioteken på sagostunder, sångstunder, babymassage och workshops.

Uppmaningar formulerade som påståenden är de satser med en underliggande uppmaning men med den grammatiska formen som påståendesats. Se exempel 12.

- (12) För att få en förskoleplats måste du ansöka.

Uppmaningar har både den grammatiska uppmaningssatsen och den interpersonella funktionen uppmaning. Se exempel 13.

- (13) Titta i vårt kalendarium så ser du vad som är aktuellt just nu.

Resultatet av språkhandlingarna redovisas i kapitlen 4.1.2.1 och 4.2.2.1 i tabellform, både genom en redovisning av antal och en procentuell siffra av fördelningen.

3.1.2.2 Analys av modalitet

I den här uppsatsen har modaliteten undersökts genom en analys av de modala hjälpverben. Lassus (2010:208) nämner att det är motiverat att för en modalitetsanalys både undersöka huvudsatser och bisatser men menar att Holmberg och Karlsson (2006) ser informationen i bisatser som sekundär och därför inte anser att språkhandlingarna och dess modalitet i underordnade satser är lika viktig att analysera interpersonellt. I den här undersökningen analyseras endast huvudsatsernas modalitet.

Den problematik som kan uppstå när man analyserar modalitet är att samma typ av verb kan fungera både som modalt hjälpverb och huvudverb. I den här undersökningen är ett sådant verb *får*. Exempel 14 visar *får* som modalt hjälpverb.

- (14) Om du är föräldraledig med yngre syskon får ditt barn vara på förskolan 15 timmar i veckan.

I exempel 15 fungerar inte *får* som ett modalt hjälpverb. Bisatsen *när du ska lämna tillbaka dina lån* räknas som en bunden sats som inte analyseras i den interpersonella metafunktionen, därför analyseras inte nedanstående menings modalitet.

- (15) Du får ett kvitto där det står när du ska lämna tillbaka dina lån.

I den här undersökningen undersöks modaliteten men den klassificeras inte efter sannolikhet, vanlighet, förpliktelse och villighet.

3.2 Material

Det material som använts i denna undersökning är texter från Göteborgs Stads webbplats, goteborg.se. Målet med undersökningen har varit att analysera och jämföra två texter med liknande information men med två olika tänkta målgrupper. Texten *Ny i Sverige* ska innehålla praktisk information för de som placeras eller frivilligt flyttar till Göteborg och Sverige. Den övriga texten på hemsidan riktar sig till alla invånare i Göteborg, alltså en bredare målgrupp. För att möjliggöra en jämförelse valdes därför de delar som motsvarar informationen i *Ny i Sverige* ut från hemsidan. Materialet har avgränsats till den information som finns i båda versioner, både för den som är ny i Sverige och Göteborg och den information som är relevant för en bredare målgrupp. Länkar och rubriker analyseras ej.

Eftersom de två texterna är olika i omfång redovisas de mest relevanta resultaten av undersökningen procentuellt. Detta för att materialet ska kunna jämföras. I avsnitt 3.2.1 presenteras *Ny i Sverige* och i avsnitt 3.2.2 *Nättexten*.

3.2.1 *Ny i Sverige*

Undersökningen utgår från textmaterialet *Ny i Sverige*. Göteborgs Stad beskriver texten som ”praktisk information för dig som är ny i Sverige och Göteborg”. Som nämndes ovan är den alltså tänkt att vara användbar för dels den som är ny i Sverige, dels den som kanske bott i Sverige tidigare men är ny i Göteborg. *Ny i Sverige* innehåller bland annat information om förskola, förskoleklass, språkintröduktion, gymnasieskola, SFI-utbildning, samhällsorientering, föreningar och bibliotek, migrationsverket, folkbokföring och arbetsförmedlingen.

De delar av *Ny i Sverige* som används för den här analysen är förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, bibliotek och föreningar. I tabell 3 redovisas antalet grafiska meningar, fria satser och ord som de delar av *Ny i Sverige* som valts ut innehåller. Texten består av totalt 46 grafiska meningar, 54 fria satser och 519 ord.

Tabell 3. Översikt av texten *Ny i Sverige*

<i>Ny i Sverige</i>	<i>Antal</i>
Grafiska meningar	46
Fria satser	54
Ord	519

3.2.2 *Nättexten*

Den motsvarande informationen, i denna undersökning kallad *Nättexten*, har valts ut från hemsidan utefter vilken information den ger. Det har varit viktigt att texterna i den mån det går motsvarar varandra. Information om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, bibliotek och föreningar har därför valts ut eftersom den är relevant för den här undersökningen. Tabell 4 nedan redovisar antal grafiska meningar, fria satser och ord som *Nättexten* innehåller. *Nättexten* består av 152 grafiska meningar, 177 fria satser och 2226 ord.

Tabell 4. Översikt av *Nättexten*

<i>Nättexten</i>	<i>Antal</i>
Grafiska meningar	152
Fria satser	177
Ord	2226

4 Resultat

I föreliggande kapitel redovisas de resultat som kommit fram i undersökningen. Avsnitt 4.1 presenterar resultatet för analysen som gjorts av *Ny i Sverige* och i 4.2 redovisas resultatet för analysen av *Nättexten*.

4.1 *Ny i Sverige*

Detta avsnitt innehåller de resultat jag fått fram i min analys av *Ny i Sverige*. Avsnitt 4.1.1 innehåller den ideationella analysens resultat och 4.1.2 den interpersonella analysens resultat. Avsnitt 4.1.3 ger en sammanfattning av *Ny i Sverige*.

4.1.1 Ideationell analys

Nedan redovisas den ideationella analys som gjorts. I kapitel 4.1.1.1 redovisas fördelningen av de olika processerna i *Ny i Sverige*, följt av kapitel 4.1.1.2 där resultatet av modalitetsanalysen för *Ny i Sverige* presenteras.

4.1.1.1 Resultat av processanalys

Texten *Ny i Sverige* innehåller totalt 76 processkärnor. I den ideationella analysen av *Ny i Sverige* framkommer det att den vanligaste processtypen är den relationella, följt av den materiella, den verbala och den mentala. Tabell 6 nedan visar fördelningen av processer i *Ny i Sverige*. Nedan förklaras fördelningen mellan de olika processerna ihop med exempel.

Tabell 6. Fördelning av processer i *Ny i Sverige*

<i>Processtyp</i>	<i>Antal</i>	<i>Andel</i>
Relationell	39	51 %
Materiell	34	45 %
Verbal	2	3 %
Mental	1	1 %
Summa	76	100 %

I de exempel som ges är processkärnan understruken. Den relationella processtypen förekommer 39 gånger och utgör 51 % av textens alla processer. Det typiska för hur en relationell processkärna i texten ser ut syns i exempel (16).

(16) Förskolan finns för barn som är 1–5 år.

Näst vanligast förekommande i texten är den materiella som förekommer 34 gånger och utgör 45% av processerna. Exempel på en materiell processkärna i texten ges i exempel (17).

(17) Här kan du bland annat låna böcker, tidningar, film, musik och tv-spel.

Mindre vanliga processtyper i denna text är de verbala och mentala. Verbala processtyper förekommer två gånger, utgör 3 % och syns i exempel (18). De mentala förekommer en gång, utgör 1 % av processtyperna och syns i exempel (19).

(18) Du som förälder kan kontakta vilken skola du vill.

(19) Vill du röra dig på dig och må bra kan du också besöka någon av Göteborgs motionsspår, gym, simhallar eller ishallar.

4.1.1.2 Resultat av agentivitetsanalys

Av de 34 materiella processer som *Ny i Sverige* innehåller, är 21 handlingar och 13 händelser. Det innebär att handlingar utgör 62 % medan händelser utgör 38 %. Av de 21 handlingarna är mottagaren agent i 19 av dem. I de exempel som ges nedan är processkärnan och agenten understruken. I exempel (20) syns en typisk sats där mottagaren är agenten.

(20) Flest föreningar hittar du bland idrottsföreningarna.

Mottagaren är agent i alla materiella processer som uttrycker handlingar utom två. I de två är generiskt *man* agent. I exempel (21) syns den sats där generiskt *man* är agent.

(21) I en idrottsförening tränar och tävlar man tillsammans för att må bra, lära sig mer om och bli bättre på just den idrotten.

4.1.2 Interpersonell analys

Nedan redovisas den interpersonella analys som gjorts. I kapitel 4.1.2.1 redovisas vilka typer av språkhandlingar texten *Ny i Sverige* innehåller, följt av kapitel 4.1.2.2 där resultatet av modalitetsanalysen för *Ny i Sverige* presenteras.

4.1.2.1 Resultat av språkhandlingsanalys

Ny i Sverige innehåller totalt 54 språkhandlingar. Tabell 7 visar fördelningen av språkhandlingar. Påståenden är den vanligaste språkhandlingen och därefter följer erbjudanden formulerade som påståenden, uppmaningar formulerade som påståenden, erbjudanden och uppmaningar. Nedan ges mer detaljerade förklaringar ihop med exempel av språkhandlingarna.

Tabell 7. Fördelning av språkhandlingar i *Ny i Sverige*

Språkhandling	Antal	Andel
Påstående (P)	41	76 %
Erbjudande formulerad som påstående (PE)	8	15 %
Uppmaning formulerad som påstående (PU)	5	9 %
Erbjudande (E)	0	0 %
Uppmaning (U)	0	0 %
Summa	54	100 %

Påståenden förekommer 41 gånger vilket ger en procentuell siffra på 76. Exempel (22) visar en typisk påståendesats.

(22) I Sverige går de flesta barn i förskolan.

Erbjudanden formulerade som påståenden är den näst vanligast förekommande språkhandlingen i texten. Den typen av språkhandling förekommer 8 gånger och utgör 15 % av språkhandlingarna. En typisk mening med en sådan språkhandling ges i exempel (23).

(23) På Arbetsförmedlingen kan du få information om lediga arbeten.

Uppmaning formulerade som påstående förekommer 5 gånger i texten vilket innebär att de utgör 9 % av alla språkhandlingar. Ett typiskt påstående med inbäddad uppmaning syns i exempel (24).

(24) Då ska du kontakta: Arbetsförmedlingen Göteborg Etablering.

Texten *Ny i Sverige* innehåller varken direkta uppmaningar eller direkta erbjudanden.

4.1.2.2 Resultat av modalitetsanalys

Av de totalt 54 fria satser som *Ny i Sverige* består av, innehåller 14 någon form av modalt hjälpverb. Det innebär att 26 % av de fria satserna innehåller modalitet. Det vanligaste modala hjälpverbet är *kan* som förekommer 9 gånger (64 %), följt av *måste* som förekommer 3 gånger. Det modala hjälpverbet *ska* förekommer 2 gånger och *får* förekommer 1 gång i texten. Exempel (25) visar en mening där det modala hjälpverbet *kan* förekommer.

(25) Här kan du bland annat låna böcker, tidningar, film, musik och tv-spel.

4.1.3 Sammanfattning av *Ny i Sverige*

Den ideationella analysen av *Ny i Sverige* visade att de processkärnor som är vanligast i *Ny i Sverige* är de relationella som utgör 51 % av processerna. Se tabell 6 om fördelningen av processer. Av de materiella processerna, som utgör 45 % av processerna, består 62 % av handlingar och resterande 38 % är händelser. Mottagaren har agentivitet i 19 av de 21 handlingarna, alltså i 90 % av handlingarna.

Vad gäller språkhandlingar visade den interpersonella analysen av *Ny i Sverige* att den innehåller flest påståenden. Dessa utgör 76 % av språkhandlingarna i texten. Texten innehåller även 8 erbjudanden formulerade som påståenden (15 %) och 5 (9 %) uppmaningar formulerade som påståenden. *Ny i Sverige* innehåller inte några direkta uppmaningar eller erbjudanden. Se tabell 7 för fördelningen av språkhandlingar. Modalitetsanalysen visade att 26 % av de fria satser som *Ny i Sverige* innehåller har någon form av modalitet. Det vanligaste modala hjälpverbet är *kan* som utgör 64 % av de modala hjälpverben.

4.2 *Nättexten*

I denna del av kapitlet redovisas de resultat av *Nättexten* som den ideationella och den interpersonella analysen har genererat. I avsnitt 4.2.1 redovisas resultaten av den ideationella analysen och i avsnitt 4.2.2 redovisas resultaten av den interpersonella analys som har gjorts. Avsnitt 4.2.3 ger en sammanfattning av *Nättexten*.

4.2.1 Ideationell analys

Resultatet av den ideationella analysen redovisas nedan, i kapitel 4.2.1.1 redovisas resultatet av processanalysen och i 4.2.1.2 redovisas resultatet av modalitetsanalysen.

4.2.1.1 Processanalys

Det finns totalt 280 processkärnor i *Nättexten*. Processtypanalysen av *Nättexten* visade att den materiella processtypen är den vanligast förekommande, följt av relationella, mentala och verbala processer. Tabell 8 nedan visar fördelningen av processer i *Nättexten*. Nedan presenteras även de olika processtyperna ihop med exempel.

Tabell 8. Fördelning av processer i *Nättexten*

Processtyp	Antal	Andel
Materiell	152	54 %
Relationell	102	37 %
Mental	21	7 %
Verbal	5	2 %
Summa	280	100 %

Materiella processtyper förekommer 152 gånger och utgör 54 % av alla processer. I exempel (26) syns en sats med en typisk materiell processkärna.

- (26) Du som arbetar, studerar eller är föräldraledig och bor i Göteborgs kommun kan ansöka om förskoleplats för ditt barn.

Näst mest förekommande är de relationella processerna. De förekommer 102 gånger och utgör 37 % av processtyperna. Exempel (27) visar exempel på en relationell process.

(27) Ditt bibliotekskort är personligt.

De mentala processtyperna förekommer 21 gånger och utgör 7 % av processerna i texten. Exempel (28) visar en mental process från texten.

(28) Om du ångrar dig kan du ta bort din reservation själv i katalogen.

De verbala processerna förekommer 5 gånger i texten och utgör därmed 2 % av processerna i texten. Exempel (29) nedan visar hur de verbala processerna typiskt används i texten.

(29) Kontakta då den stadsdelsförvaltning som din blivande adress tillhör.

4.2.1.2 Analys av agentivitet

Av de 152 materiella processer som *Nättextern* innehåller är 121 handlingar och 31 händelser. Analysen av agentivitet visade att av de 121 handlingar som de materiella processerna uttrycker är mottagaren agent i 107 dem, alltså i 89 % av handlingarna. Exempel (30) visar en materiell process där mottagaren är agent. Processkärnan och agenten är understruken i exemplet.

(30) I föreningsregistret hittar du kontaktuppgifter till ideella föreningar i Göteborg.

I de resterande 14 materiella processer som uttrycker handling, alltså i 11 % av processerna, är någon annan än mottagaren agent. Det kan till exempel vara kommunen, skolan eller biblioteket. Exempel (31) visar en materiell process där någon annan än mottagaren är agent, i det här fallet *vi*. Processkärnan och agenten är understruken i exemplet.

(31) Om du ändå inte lämnar tillbaka böckerna skickar vi en räkning.

4.2.2 Interpersonell analys

Det här kapitlet redovisar resultatet från den interpersonella analys som gjorts av *Nättextern*. Först redovisas fördelningen av språkhandlingar i *Nättextern* i 4.2.2.1 följt av en presentation av resultatet av den modalitetsanalys som gjorts i 4.2.2.2.

4.2.2.1 Språkhandlingar

Den vanligaste språkhandlingen i *Nättextern* är påstående, följt av erbjudanden formulerade som påstående, uppmaningar, uppmaningar formulerade som påstående och erbjudanden. Tabell 9 visar fördelningen av språkhandlingar i *Nättextern*.

Tabell 9. Fördelning av språkhandlingar i *Nättextern*

<i>Språkhandling</i>	<i>Antal</i>	<i>Andel</i>
Påstående (P)	102	58 %
Erbjudande formulerad som påstående (PE)	46	26 %
Uppmaning (U)	15	8 %
Uppmaning formulerad som påstående (PU)	11	6 %
Erbjudande (E)	3	2 %
Summa	177	100 %

Påstående, som är den vanligaste språkhandlingen i *Nättexten*, förekommer 102 gånger och ger en procentuell siffra på 58. Exempel (32) nedan visar ett påstående från *Nättexten*.

(32) Barnet ska vara minst ett år när hen börjar i förskola.

Erbjudande formulerat som påstående är den näst vanligast förekommande språkhandlingen och förekommer 46 gånger i *Nättexten*. Erbjudanden formulerade som påståenden utgör därmed 26 % av språkhandlingarna. I exempel (33) syns ett erbjudande formulerat som påstående.

(33) Du kan få stöd av kommunen i form av arbetsmarknadsinsatser.

Uppmaningar förekommer 15 gånger i *Nättexten* och utgör 8 % av språkhandlingarna i *Nättexten*. Exempel (34) visar hur en typisk uppmaning ser ut.

(34) Hör av dig till biblioteket om du tappar ditt kort.

Uppmaningar formulerade som påståenden förekommer 11 gånger i *Nättexten* och utgör 6 % av språkhandlingarna. Exempel (35) visar ett typiskt påstående med inbäddad uppmaning.

(35) Du skaffar bibliotekskortet på biblioteket.

Nättexten innehåller 3 satser som klassificeras som erbjudanden vad gäller språkhandling. Det ger en procentuell siffra på 2. Exempel (36) visar en av de språkhandlingar som analyserats som erbjudande.

(36) Välkommen till bibliotekens språkcaféer och språkträffar för att träffas och att träna på språk!

4.2.2.2 Modalitet

Av de 177 fria satser som *Nättexten* består av innehåller 75 något modalt hjälpverb. Det innebär att 42 % av satserna innehåller något modalt hjälpverb. Av de 75 modala hjälpverb som finns i texten är det vanligaste det modala hjälp verbet *kan*. Det förekommer 49 gånger och ger en procentuell siffra på 69. Exempel (37) visar en typisk sats med det modala hjälp verbet *kan*.

(37) Du som arbetar, studerar eller är föräldraledig och bor i Göteborgs kommun kan ansöka om förskoleplats för ditt barn.

Övriga hjälpverb som förekommer i texten är *behöver* som förekommer 8 gånger, *ska* som förekommer 7 gånger, *får* som förekommer 6 gånger och *måste* som förekommer 5 gånger.

4.2.3 Sammanfattning av *Nättexten*

Den ideationella analysen visade att de processkärnor som är vanligast i *Nättexten* är de materiella som utgör 54 % av processerna medan de relationella processerna utgör 37 % av processerna. Se tabell 8 för fördelningen av processer. Av de materiella processerna består 80 % av handlingar och 20 % av händelser. Mottagaren är agent i 89 % av handlingarna.

Vad gäller språkhandlingar visade den interpersonella analysen av *Nättexten* att den innehåller flest påståenden. Påståenden utgör 58 % av språkhandlingarna i *Nättexten*. Erbjudande formulerade som påstående utgör 26 % av språkhandlingarna, uppmaningar 8 %, uppmaningar formulerade som påstående 6 % och erbjudande 2 %. Se tabell 9 för fördelningen av språkhandlingar. Modalitetsanalysen visade att 42 % av de fria sätser som *Nättexten* innehåller har någon form av modalitet. Det vanligaste modala hjälpverbet är *kan* som utgör 69 % av de modala hjälpverben.

5 Diskussion

I det här kapitlet diskuteras resultatet av undersökningen. Hittills har undersökningen fokuserat på hur de två texttyperna förhåller sig till processer, agentivitet, språkhandlingar och modalitet men i detta kapitel görs en jämförelse mellan de båda texterna. I föreliggande kapitel diskuteras i avsnitt 5.1 hur de förhåller sig till varandra utifrån den ideationella metafunktionen och i avsnitt 5.2 hur de förhåller sig till varandra utifrån den interpersonella metafunktionen. I avsnitt 5.3 ges en sammanfattning av jämförelsen mellan texterna.

5.1 Ideationell jämförelse mellan de båda texterna

En ideationell jämförelse visar på en del skillnader mellan texterna. Vad gäller processtyper är det i denna undersökning mest intressant att jämföra fördelningen mellan relationella och materiella processer. Tabell 10 nedan visar fördelningen av relationella och materiella processer i de båda texterna. I *Ny i Sverige* utgörs processerna av 51 % relationella processer medan de i *Nättexten* utgörs av 37 % relationella. Relationella processer är alltså mer förekommande i *Ny i Sverige* än i *Nättexten*. Materiella processer utgör 45 % av processerna i *Ny i Sverige* och 54 % av processerna i *Nättexten*. Det är alltså mer vanligt förekommande med materiella processer i *Nättexten* än i *Ny i Sverige*.

Tabell 10. Fördelning av relationella och materiella processer

<i>Processer utefter text</i>	<i>Andel i procent</i>
Relationella processer i <i>Ny i Sverige</i>	51
Relationella processer i <i>Nättexten</i>	37
Materiella processer i <i>Ny i Sverige</i>	45
Materiella processer i <i>Nättexten</i>	54

Detta visar att *Ny i Sverige* är mer informerande om vilka aktiviteter och resurser som finns medan *Nättexten* snarare instruerar läsaren i vad hen behöver göra för att kunna delta i de olika aktiviteterna. Valet av processer i *Ny i Sverige* kan grunda sig i en övilja att skriva ut vad läsaren behöver göra för att kunna delta eftersom det ställer högre krav på läsaren. I så fall kan valet av processer fungera som en strategi för att göra texten lättare och för att framställa resurser som lättillgängliga för att uppmuntra till deltagande. Dock kan valet av relationella processer få motsatt effekt eftersom relationella processer bidrar till ett mer abstrakt och opersonligt språkbruk enligt Holmberg och Karlsson (2006:113). Relationella och materiella processers funktion är även något som Lassus (2010), Halleson (2011) och Olvegård (2014) tar upp i sina respektive forskningar.

Lassus menar att relationella processer används för sakinformation medan materiella processer har en mer handlingsorienterande funktion. Utefter det går det att se att *Ny i Sverige* är mer informerande än *Nättexten*, som är mer handlingsorienterad (se kapitel 4.1.1.1 och 4.2.1.1 för resultat av processanalys). Utefter den kategoriseringen förväntas läsaren informeras i *Ny i Sverige* och vara mer handlingskraftig i *Nättexten*. Halleson (2011) menar att abstrakta texter, vilka ofta innehåller många relationella processer, kräver mer förkunskap hos läsaren. I hennes undersökning av en ledarartikel dominerar de relationella och utgör cirka 40 % av processerna. Hon menar att de relationella processerna fungerar som argumenterande. Detta är någonting som ej framkommit i denna undersökning där de relationella processerna snarare har förenklat texterna i form av förklarande satser som förutsätter mindre bakgrundsinformation hos läsaren.

Olvegårds (2014) material, som består av läromedel, utgörs av fler materiella processer än relationella. I hennes material utgörs 55 % av processerna av materiella och 35 % av relationella processer. Detta resultat består av ungefär samma fördelning av relationella och materiella processer som *Nättexten*.

Även Sellgrens (2011) material består av flest materiella processer. Sellgrens resultat av ergativitetsanalysen redovisas nedan, i delen om agentivitet.

Ett exempel på två meningar med liknande information där relationella och materiella processer används på olika sätt syns i exempel 38 och 39. Exempel 38 kommer från *Ny i Sverige* och innehåller en relationell processkärna och exempel 39 kommer från *Nättexten* och innehåller en materiell processkärna.

- (1) Förskolan finns för barn som är 1–5 år.
- (2) Du som arbetar, studerar eller är föräldraledig och bor i Göteborgs kommun kan ansöka om förskoleplats för ditt barn.

Exemplen är jämförbara eftersom de båda inleder informationstexten om förskolan. Men exempel 38 förutsätter mindre bakgrundsinformation än exempel 39. Exempel 38 ger en typ av bakgrundsinformation som till viss del kan besvara frågorna ”vad är förskolan och vem går där?”. Jag menar att relationella processer till viss del kan bidra till att göra texter konkreta och förklarande men samtidigt opersonliga och abstrakta i att relationella processer lämnar läsaren ovetandes om vad hen behöver göra för att kunna använda de resurser informationen handlar om.

Vad gäller fördelningen mellan handlingar och händelser visar analysen att handlingar är mer vanligt förekommande i *Nättexten* där handlingar utgör 80 % av de materiella processerna, än i *Ny i Sverige* där handlingar utgör 62 % av de materiella processerna. Även detta resultat stämmer överens med antagandet att läsaren förväntas utföra handlingar i större utsträckning i *Nättexten* än i *Ny i Sverige*.

I Olvegårds (2014) undersökning är motsvarande siffra för handling cirka 75 % av de materiella processerna. Även detta tyder på att de förstadedeltagare som verkar i Olvegårds material framställs som handlingskraftiga. Vad gäller agentiviteten i den här undersökningen är det en ytterst marginell skillnad mellan de båda texterna, mottagaren är agent i 90 % av handlingarna i *Ny i Sverige* och 89 % av handlingarna i *Nättexten*, så i det avseendet liknar de båda texterna varandra. I Sellgrens (2011) material beskrivs många handlingar och händelser men det är sällan mänskliga aktörer har agentivitet. Detta medför att texten kräver mer förkunskaper hos läsaren som själv måste förstå de logiska sambanden, alltså att det är människor bakom de abstrakta deltagarna som utför olika handlingar.

5.2 Interpersonell jämförelse mellan de båda texterna

En interpersonell jämförelse visar på stora skillnader vad gäller språkhandlingar mellan de båda texterna. I texterna är påstående den vanligaste språkhandlingen men i *Ny i Sverige* är 76 % av språkhandlingarna påståenden medan motsvarande siffra är 58 % för *Nättexten*. Resultatet i denna undersökning visar att läsare av *Ny i Sverige* i lägre mån antas ifrågasätta informationen. Det ges färre erbjudanden och uppmaningar i *Ny i Sverige* än i *Nättexten* och skribenten bjuder in till mer interaktion i *Nättexten*. Exempel (40) nedan visar hur ett typiskt påstående ser ut i *Ny i Sverige* och exempel (41) hur ett typiskt erbjudande formulerat som påstående i *Nättexten* ser ut.

- (3) I Sverige har föräldrar rätt att välja skola för sitt barn.
- (4) Du kan ansöka om plats på en annan kommunal eller fristående skola (friskola) genom att kontakta rektorn på den skola du är intresserad av.

Exempel (42) och (43) nedan visar hur samma typ av information formuleras på olika sätt i de två texterna. Exempel (42) är från *Ny i Sverige* och formuleras med påstående medan exempel 43 från *Nättexten* formuleras med uppmaning formulerad som påstående.

- (5) I Sverige är gymnasieskolan frivillig, men nästan alla går i gymnasieskolan.
- (6) När du söker till gymnasieskolan ska du välja skola, program, inriktning och ibland också profil.

Vidare utgörs 8 % av språkhandlingarna i *Nättexten* av uppmaningar medan *Ny i Sverige* inte innehåller någon uppmaning. En typisk uppmaning i *Nättexten* ges i exempel (44).

- (7) Hör av dig till biblioteket om du tappar ditt kort.

En anledning till den skillnaden kan vara att uppmaningar förväntas leda till en handling och som konstaterats tidigare så verkar *Nättexten* förvänta sig lägre handlingskraft av läsaren.

I det material som Lassus (2010) undersökt är även där påståenden den vanligaste språkhandlingen i och hon kommer även fram till att materialet innehåller få verkliga frågor. I hennes material används retoriska frågor främst i rubriker och eftersom rubriker ej har undersökts i denna undersökning, är dessa ej relevanta att jämföra.

Modalitetsanalysen visade på en högre grad modala hjälpverb i *Nättexten* än i *Ny i Sverige*. 42 % av de fria satserna innehåller något modalt hjälpverb i den förra medan motsvarande siffra för den senare är 26 %. Det vanligaste modala hjälpverbet är i båda texterna *kan*. Att modala hjälpverb används i större utsträckning i *Nättexten* än i *Ny i Sverige* kan tyda på att läsaren lämnar mindre tolkningsutrymme i *Ny i Sverige*. Eventuellt med syftet att vara så tydlig i informationen som möjligt. Vid analysen av modala hjälpverb fann även Lassus (2010:208) att hjälpverbet *kan* var det vanligaste i hennes material. Hennes slutsats är att det bland annat används för att till exempel göra löften mindre bindande. Att modala hjälpverb kan påverka styrkan i ett krav är även något Helgesson (2011) tar upp i sin undersökning. Även det skulle stödja argumentet för att *Ny i Sverige* försöker ställa mindre krav på läsaren genom att undvika modalitet.

5.3 Sammanfattning av jämförelsen

Jämförelsen mellan de två texterna visar att *Nättexten* ställer högre krav på läsaren i och med att den i högre grad förväntar sig att läsaren ska göra någonting. Detta uttrycks med hjälp av materiella processer, varav fler uttrycks som handlingar än händelser.

Vidare visar jämförelsen att båda texterna innehåller flest påståendesatser men att *Ny i Sverige* innehåller fler påståendesatser än *Nättexten*. Erbjudanden formulerade som påståenden och uppmaningar formulerade som påståenden är mer förekommande i *Nättexten* än i *Ny i Sverige*. Vad gäller erbjudanden och uppmaningar formulerade som sådana innehåller *Ny i Sverige* inga medan sammanlagt 10 % av språkhandlingarna i *Nättexten* består av sådana språkhandlingar. Att *Ny i Sverige* innehåller fler påståenden än *Nättexten*, men färre erbjudanden och uppmaningar visar även detta på att *Nättexten* ställer högre krav på läsaren. Genom användandet av påståenden inbjuds inte läsaren i lika hög grad till att delta i det interpersonella spel som Holmberg och Karlsson (2006:31) menar att text och samtal fungerar som (se kapitel 2.1.3). Skribenten använder sig av påståendeformulering för att signalera att någonting är självklart och läsaren har ingen möjlighet att komma med invändningar. Vid erbjudanden och uppmaningar förväntas däremot läsaren att göra någonting, till exempel att anta ett erbjudande eller lyda en uppmaning. Modalitetsanalysen visade att medan modalitet uttrycks med modala hjälpverb i 42 % av de fria satserna i *Nättexten*, var motsvarande siffra för *Ny i Sverige* 26 %. Det vanligaste hjälp verbet i de båda texterna är *kan*. Skillnaden på frekvensen av *kan* i de båda texterna ställer även det högre krav på läsaren eftersom det med fler *kan* i en text innebär att det finns valmöjligheter och olika saker som kan hända beroende på hur läsaren handlar.

6 Slutsatser

Syftet med den här uppsatsen har varit att genom SFG undersöka huruvida en text som riktar sig till en specifik målgrupp skiljer sig från en text utan en specifik målgrupp samt att analysera huruvida det sätt som de båda texterna skrivits på kan säga någonting om just de här texttyperna och den funktion de ska fylla för läsaren. Undersökningen har visat att det finns skillnader i hur Göteborgs Stad uttrycker samma typ av information till olika målgrupper. De slutsatser som kan dras av undersökningen är att *Ny i Sverige* har en mer informerande funktion medan *Nättexten* har en mer instruerande funktion. För att kunna dra dessa slutsatser fungerar SFG väl som metod eftersom analyser av bland annat processer och språkhandlingar bidrar till att karakterisera hur texter är uppbyggda och därmed kan säga någonting om deras tänkta funktion. Min egen tolkning av detta resultat är att *Ny i Sverige* är mer informerande eftersom skribenten förväntar sig att läsaren behöver ha mer basal information om hur samhället fungerar medan *Nättexten* är mer instruerande eftersom skribenten förväntar sig att läsaren vet hur samhället fungerar och snarare behöver veta hur hen ska göra olika saker.

Analysen har alltså visat att det finns skillnader i hur skribenten väljer att förmedla sin bild av verkligheten samt vilken relation skribenten försöker skapa med läsaren. Denna skillnad har kunnat uttydas med hjälp av SFG:s ideationella metafunktion och interpersonella metafunktion. Undersökningen har dock inte visat på hur innehållet i texterna skiljer sig åt mellan varandra, det vill säga vilken information som framhävs och betraktas som viktig i de båda texterna. Undersökningen har heller inte bidragit till vidare förståelse kring huruvida den ena texten är mer lätt-/svårläst än den andra. För en sådan analys är inte SFG tillräcklig. Det går att konstatera att mer forskning kring texter för andraspråkstalare av svenska behövs och för vidare forskning vore det bland annat intressant att undersöka hur samhällsinformation uppfattas och förstås. Detta skulle kunna göras genom läsförståelsetester, följt av intervjuer för att ta reda på förståelse och attityder hos andraspråkstalare.

En problematik med den här undersökningen är att den begränsats till den ideationella metafunktionen och den interpersonella metafunktionen. Halliday och Hasan (1985:23)

menar att en analys bör göras med hjälp av alla tre metafunktioner eftersom de är vävda in i varandra. De menar att det inte är önskvärt att tolka en sats utifrån endast ett perspektiv, utan att den snarare behöver analyseras utifrån flera perspektiv. Detta är ändå någonting jag valde att bortse från i den här undersökningen, bland annat på grund av uppsatsens begränsade omfång. Eventuellt vore det för den här undersökningen även intressant att i den idationella analysen ha undersökt vilka förstadedeltagarna är. Detta är något både Olvegård (2014) och Sellgren (2011) menar kan visa på huruvida en text anses vara svår att förstå för en läsare.

Man ska även ha i åtanke att ett av problemen med att analysera texter på webben ligger i att det finns en oerhörd mängd information och besökaren uppmanas ofta att klicka sig vidare genom olika länkar. Eftersom besökarens upplevelse av hemsidan kan te sig olika beroende på vilken information besökaren väljer att klicka sig vidare till, kan det vara svårt att få ett konkret resultat genom undersökningar av målgruppsanpassning på webbplatser. En annan aspekt att beakta när man undersöker texter på nätet är att texter på internet är mer föränderliga än tryckt material; texter på internet uppdateras kontinuerligt och är mer dynamiska än till exempel broschyrer.

Slutligen vill jag utifrån mitt perspektiv som språkkonsultstudent trycka på att vidare kunskap och utbildning behövs för skribenter vad gäller att skriva texter till den växande och mycket heterogena målgruppen andraspråkstalare. Detta är något jag hoppas få en chans att påverka i framtiden.

7 Materialförteckning

Ny i Sverige. Delarna *Anmälan till förskola och förskoleklass*, *Förskola*, *Förskoleklass*, *Grundskola*, *Så här fungerar grundskolan i Sverige*, *Gymnasieskolan i Sverige*, *Föreningar och bibliotek*, *Bibliotek*, *Föreningar* och *Arbetsförmedlingen*.

https://goteborg.se/wps/portal/start/social--och-familjefragor/invandring-och-integration/introduktion-for-nya-svenskar/ny-i-sverige/ny-i-sverige-pa-svenska!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTYzcDQy9TAy9LSyNXA0cDV08_UzNnAx9g4z1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigB1PD_v/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Vem får förskoleplats i Göteborg? https://goteborg.se/wps/portal/start/forskola-och-utbildning/forskola-o-familjedaghem/sa-fungerar-forskola/vem-far-plats!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fdx9Qo3lwwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigBrnyI6/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Välja, byta skola. https://goteborg.se/wps/portal/start/forskola-och-utbildning/grundskola/sa-fungerar-grundskolan/valja-byta-skola!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fdxdPI3lwwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAa_B59/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Lagar och regler. https://goteborg.se/wps/portal/start/forskola-och-utbildning/grundskola/sa-fungerar-grundskolan/lagar-och-regler!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fdxdfA30wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigCuAWBJ/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Ansök till gymnasieskola. https://goteborg.se/wps/portal/start/forskola-och-utbildning/gymnasieskola/ansok-till-gymnasieskola!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTYzcDQy9TAy93f09TQ0cLU3cnSzcgxMfEz1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigAo7gFg/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Låna och reservera. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bibliotek/lana/lana-och-reservera!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSzMTE3lwwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigCNF6WT/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Skaffa bibliotekskort. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bibliotek/bibliotekskortet/skaffa-bibliotekskort!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziTYzcDQy9TAy9DYzNLA0cA_xNLEICAw0DQkz0wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigByylvq/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Boka dator. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bibliotek/anvand-bibliotekens/bokadator!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSx8PY3lwwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigDZobUB/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Besök ett språkcafé. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bibliotek/pa-gang-pa-biblioteken/besok-ett-sprakcafe!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSx8TQ31wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigD-j-2H/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

På gång för barn och föräldrar. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bibliotek/for-barn/Pa-gang-for-barn-och-foraldrar!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSx8zU31wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigC4eDX4/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Hitta förening. https://goteborg.se/wps/portal/start/kultur-och-fritid/bidrag--stipendier--foreningar/hitta-forening!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSxcQsz1wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigDNCAAh/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

Om stöd till arbetssökande. https://goteborg.se/wps/portal/start/jobbb/stod-till-arbetssookande/om-stod-till-arbetssookande!/ut/p/z1/04_Sj9CPykssy0xPLMnMz0vMAfljo8ziAwy9Ai2cDB0N_N0t3Qw8Q7wD3Py8fSwCLY31wwkpiAJKG-AAjgb6BbmhigDvSo80/dz/d5/L2dBISEvZ0FBIS9nQSEh/. Hämtat 2017-04-03.

8 Litteraturförteckning

- Fairelough, Norman 2003. *Analysing discourse. Textual analysis for social research*. New York: Routledge.
- Hallesson, Yvonne 2011. Abstraktion i en DN-ledare. En analys av processtyper, förstadeltagare och nominal. I Holmberg, Karlsson och Nord, (red.). *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.
- Halliday, M A K & Hasan, Ruqaiya 1985 [1986]. *Language, context and text: Aspects of language in a social-semiotic perspective*. Deakin University: Deakin University Press.
- Helgesson, Karin 2011. *Platsannonser i tiden. Den orubricerade platsannonsern*. Institutionen för svenska språket. Göteborg: Göteborgs universitet.
- Hellspång, Lennart och Per Ledin 1997. *Vägar genom texten*. Lund: Studentlitteratur.
- Holmberg, Per och Karlsson, Anna-Malin 2006. *Grammatik med betydelse. En introduktion till funktionell grammatik*. Uppsala: Hallgren & Fallgren.
- Holmberg, Per; Anna-Malin Karlsson och Andreas Nord 2011. *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.
- Karlsson, Anna-Malin 2011: Texters ideationella grammatik. I Per Holmberg, Anna-Malin Karlsson & Andreas Nord (red.). *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.
- Lassus, Janika 2010. *Betydelser i barnfamiljens broschyrer. Systemisk-funktionell analys av den tänkta läsaren och institutionen*. Finska, finsk-ugriska och nordiska institutionen. Helsingfors universitet.
- Lind Palicki, Lena 2010. *Normaliserade föräldrar. En undersökning av Försäkringskassans broschyrer 1974–2007*. Örebro: Örebro universitet.
- Olvegård, Lotta 2014. *Herravälde. Är det bara killar eller? Andraspråksläsare möter*

lärobokstexter i historia för gymnasieskolan. Institutionen för svenska språket.
Göteborg: Göteborgs universitet.

Sellgren, Mariana 2011. Vem hotar haven och regnskogen? I Holmberg, Karlsson & Nord (red.). *Funktionell textanalys*. Stockholm: Norstedts.

SCB. <http://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/manniskorna-i-sverige/in-och-utvandring/>. Hämtat 17-05-14.

Språklagen 2009. http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600. Hämtat 2017-05-21.